

Lähde: Etelä-Karjalan lintutieteellinen yhdistys,

<http://www.ekly.org/linnusto-ja-harrastus/lintuslangi/> (2022-03-10)

Julkaistu [CC-BY-lisenssillä](#)

Lintuslangi

Lintuharrastajat käyttävät usein ns. lintuslangia keskustellessaan. Tälle sivulle on koottu tuon "oudon kielen" saloja.

A

Aadee, ad. (adultti)

Aikuinen lintu

Aaärkoo, arkki, ARK

Alueelliset harvinaisuushavainnot tarkistava aluerariteettikomitea (ARK).

Alula

Pieni sulka käsi- ja kyynärsiiven taitteessa

Pikkusiipi

Tunnettu suomalainen lintulehti, jota ei enää julkaista

Apukorva

Käsi korvaleden jatkeena, esim. pöllö- tai yölaulajaretkellä, jolloin äänet kuuluvat paremmin

Arktika

Arktisten vesilintujen ja kahlaajien massamuutto

Aukko

Avoin kohta (esim. metsän tai saariston siluetissa)

Autobointsaus

Autolla tehtävä bongausretki

B

Beeveepee

Kirjasarja – The Birds of the Western Palearctic (BWP)

Bimena

Kirja – Birds of the Middle East and North Africa

Blotta (plotta)

Paljas silmä, esim. havaita blotalla (ruots. med blotta ögat)

Boffa

Beaufort, bofori (tuulesta)

Bointsi

Pinna (ruots. poäng), havaittu lintulaji

Boltsi

Pallomainen lintuparvi

Bonga

Pinna, havaittu lintulaji

Bongari

Havaittuja lintulajeja keräävä lintuharrastaja

Bongata

Mennä katsomaan tiettyä lintua valmiiden ajo-ohjeiden (nuottien) mukaan

Bongaus

Tietyn linnun etsiminen (ja löytäminen)

Bongo

Pinna, havaittu lintulaji tai bongaus (ks. edellä)

Buteo, butski

Buteo-suvun petolintu, käytännössä kuitenkin joko hiirihaukka tai piekana

Buzzard

Buteo-suvun petolintu (hiirihaukka tai piekana) tai mehiläishaukka

D

Deeku

Huonokuntoinen lintu

Dude

Lintuharrastaja, joka retkeilee lähinnä sunnuntaisin ja vain hyvässä säässä (ja jonka lintutuntemus on [vielä] melko vähäistä)

Duunari

Varis (*Corvus corone cornix*)

Dyykata

Syöksy (linnusta)

E

Edari

Yhdistyksen BirdLife-edustaja tai ko. edustajiston kokous

Eldeka, eldari, elderi, elis

Elämänpinna (ks. alla)

Elämänpinna

Ensimmäinen näkö- tai kuulohavainto uudesta lintulajista

Epali

Euroopan lintuopas

F

Fella

Tietynlainen häkkipyydyys (fälla), käytössä lähinnä ulkomailla

Fogeli

Lintu (ruots. fågel)

Foglu

Lintu (ruots. fågel)

Fälla

Tietynlainen häkkipyydys, käytössä lähinnä ulkomailla

G

Groggi

Törmännyt, sokissa oleva lintu

Guttaperkka

Viittaus esineen (usein muovia) tai asian halpaan ja huonoon laatuun (kova ja hauras guttaperkka oli ensimmäinen muovin kaltainen polymeeri Suomessa)

H

Habbari

Linnun muoto

Habitus

Linnun muoto

Hallinnassa

Lintu on näkyvissä tai sen sijainti tiedetään hyvin tarkkaan; esim. "Lintu on hallussa."

Hallussa

kts. "Hallinnassa"

Haravoida

Etsiä lintuja joka paikasta koluamalla maasto tarkasti tai kiikaroimalla taivasta

Havis

Havainto tai havaintovihko

Haviskeppi

Seipiö

Havisseipiö

Seipiö

Havisskaba

Kilpailu lintujen löytämisestä retkellä

Havistseba

Seipiö

Havisvihko

Havaintovihko

Heksa

Täysin outo lintu

Hexa

Täysin outo lintu

Helikopterilento

Merimetson harrastama lekuttelu tai loukkaantuneen linnun räpistely

Hilu

Linnulle laitettava rengas

Hilut

Linnulle laitettava rengas

Hiluttaa

Rengastaa lintuja

Hoitaa

Havaita (yleensä bongaten) jokin lintulaji, esim. "Hoitaa pinna kotiin."

Hysy

Hyönteissyöjä

I

Iikoo, IK

Iso kahlaaja

Iipee, IP

Iso petolintu

Ikkunapinna

Ikkunasta havaittu ja määritetty lintulaji

Iltahuuto

Ryhmän havaintojen kasaaminen yhteen päivän päätyttyä.

Iphi, IPH

(Kynärsulkien) iso peitinhöyhen

Irrottaa

Löytää ensimmäisenä lintu

Rengastaja irrottaa linnun lintuverkosta

J

Jarru

Henkilö, joka epäonnistuu kerta toisensa jälkeen havaitsemasta tiettyä lajia tai lajiryhmää, esim. Picus-jarru, varpuspöllöjarru, rarijarru

Jonsson

Vanhempi Euroopan linnut -kirja (Lars Jonsson)

Juv, juvi

Nuori lintu, juveniili

K

Kahluri

Kahlaaja

Kake

Kaukoputki (huom. myös aroharmaalokki *Larus cachinnans*)

Kasit

Kahdeksan (8x) kertaa suurentavat kiikarit

Katkaista

Saavuttaa (tietty pinnamäärä), esim. 300 elistä tai 250 vuodaria

Katkaisupäivä

Päivä, jolloin tietty pinnamäärä saavutetaan

Kaukis, kaukkari, kaukkis

Kaukoputki

Kautta

Merkki, jolla erotetaan koiraat ja naaraat keskenään. Esim. 5/1 = 5 koirasta ja 1 naaras.

Kauttalaji

Lajilleen määrittämätön lintu/havainto, joka sisältää kaksi (tai useampia) eri mahdollisuutta. Esim. "jäi kauttalajiksi" – havaintotilanteessa lintua ei pystytty määrittämään, vaan se merkittiin lajiparina (esim. iso-/tukkakoskelo, kiljukotka(pikkukiljukotka, niitty-/arosuohaukka jne.)

Keikka

Linturetki

Keli

Sää, erityisesti muuttosää

Keno

Lintuparvi, jono

Kephi, KEPH

(Kynärsulkien) keskimäinen peitinhöyhen

Keppi

Kiikarin tukikeppi. Käytetään mm. muutonseurannassa auttamassa kiikarin heilumista eli ns. "värinää". Ks. myös seipiö.

Killisilmä

Termi näön hetkelliselle sumentumiselle, joka aiheutuu kirkkaalla säällä tai vastavaloon staijaamisesta tai esimerkiksi huonoilla kiikareilla pitkään katsottaessa.

Kompata

Kävellä ristiin rastiin jotain aluetta (esimerkiksi peltoa, ruderaattia tai metsikköä) tarkoituksena löytää siellä piileskeleviä lintuja. Komppaus on ainoa järkevä tapa laskea ja määrittää peltolinnut.

Kova

Harvinainen laji (kova laji)

Hieno lintuhavainto = kova havis (esim. alueellisesti, ajallisesti, maantieteellisesti tai subjektiivisesti)

Koovee, kv

Linnun iän ilmaiseminen kalenterivuosissa (2kv merikotka jne)

Kuttaperkka

Katso sana "Guttaperkka"

Kympit

Kymmenen (10x) kertaa suurentavat kiikarit

Käpy

Väärä havainto

Käpyilijä

Väriä havaintoja tekevä lintuharrastaja

L

Lajimetsästäjä

Henkilö, joka laskee havainnoimansa lintulajit (kerää lajeja), ns. bongari.

Lautta

Uiva, tiivis lintuparvi

Leimata

Rengastaa lintuja

Leka

Iso lintuparvi

Letka

Pitkänomainen tai jonomainen lintuparvi

Lintupummi

Henkilö, jolle linnut ovat elämisen tarkoitus ja kaikki muu toiminta joko tukee lintuharrastusta tai sitten jää vaihtelevissa määrin hoitamatta.

Linturalli

Kilpailu, jossa yritetään havaita mahdollisimman monta lintulajia määrättyltä alueelta, määrättyä aikana.

Lössi

Lintuparvi

Lötkö

Veltto lintu (lentotapa)

Lötkötellä

Lintu lentää veltosti

Löysä

Tavallinen lintulaji

M

Marjalintu

Laji, joka syö marjoja (pihlaja), mm. tilhi, taviokuurna ja rastaat.

Massa

Suurin todettu lintumäärä tietyssä aikana, lajin päämuutto. Esim. "Valkoposkimassat menivät klo 10-11"

Megarari

Huippuharvinainen lintulaji

Miikka, miinus

Muutonseurannassa käytettävä termi: lintu ohittaa havainnoijan vasemman käden puolelta, kun katsotaan linnun tulosuuntaan, "miikasta"

Mäherrys

Linnun näkemättä/määrittämättä jääminen oman toiminnan vuoksi: lintua ei löydy tai sitä ei nähdä tarpeeksi hyvin. Ks. myös nuijaus.

N

Negaässä

Laji, joka puuttuu pinnarallissa vain yhdeltä joukkueelta.

Nokittaa

Löytää tai määrittää lintu

Nuijaus

Linnun näkemättä jääminen, vaikka havainnoija on samalla paikalla (muut näkevät)

Nössö

Linnunpoikanen

O

Ornari, orni, ornis

Lintuharrastaja

P

Paha

Vaikeasti havaittava tai määritettävä lintu; esim. "Nyt on paha"

Pallo

Pallomainen lintuparvi

Parvekepinna

Parvekkeelta havaittu ja määritetty lintulaji

Pasteerata

Kulkea maastossa (muutonhavainnoinnin vastakohtana)

Pihapinna

Hoidetulta piha-alueelta tai siinä olevasta rakennuksesta tai rakennelmalta havaittu ja määritetty lintulaji

Pilvi

Valtava lintuparvi

Pinna

Lintulajista kerättävä piste, joita voi kerätä useista kategorioista (elämänpinna, suomenpinna, tupla jne.)

Pinnakahvi

Eliksen saanut tarjoaa perinteen mukaan retkiseurueelleen kahvit. Jos eliksen saaneita on useampia, on eniten eliksiä omaavan tarjottava kahvit.

Pinnakättely

Kätellen onnitellaan eliksen saanutta.

Pinnaralli

Kilpailu, jossa yritetään havaita mahdollisimman monta lintulajia määrättyltä alueelta, määrättyä aikana.

Plus, plussa

Muutonseurannassa käytettävä termi: lintu ohittaa havainnoijan oikean käden puolelta, kun katsotaan linnun tulosuuntaan, "plussasta"

Prosu

Pinna lajista, josta on vähintään kaksi erillistä havaintoa; nykyisin käytetään yleisemmin termiä "Tupla"

Purku

Tilaisuus, jossa käydään läpi pinnarallin havainnot ja sijoitukset

Putket

Kiikarit

Putki

Kaukoputki (tai kameran objektiivi)

R

Ralli

Kilpailu, jossa yritetään havaita mahdollisimman monta lintulajia määrättyltä alueelta, määrättyä aikana.
Ks. linturalli.

Rantakurvi

Naispuolinen lintuharrastaja

Rari

Harvinainen lintulaji

Redari

Retkipinna

RK

Harvinaisuushavainnot tarkistava Rariteettikomitea

Rontti

Iso, vankkarakenteinen lintu

Ruderaatti

Rikkaruohosto eli alue jolla kasvaa paljon linnuille kelpaavia ravintokasveja (esimerkiksi talventörröttäjää ja jauhosavikkaa)

Rundaaminen

Linnun kaartelu

Kiertää lintuverkoilla (rengastaja)

Rundi

Kaarros

Rengastajan kierros verkoilla, ns. verkkorundi

Runko

Jonomainen lintuparvi

Rypäle

Lintuparvi

Räkalaji

Tavallinen laji, joka ei kiinnosta. Joillekin laji voi olla ns. räkalaji, jos hän on havainnut niitä paljon.

Rööri

Kiikari, kaukoputki – mikä tahansa putkimallinen, jonka läpi katsotaan

S

Seipi, seipiö

Kiikarin tukikeppi. Käytetään mm. muutonseurannassa auttamassa kiikarin heilumista eli ns. "värinää".

Seiskat

Seitsemän (7x) kertaa suurentavat kiikarit

Sirosouhaukka – Circus pygargus / macrourus

Siro suohaukka eli niitty- tai arosouhaukka

Smyyglari, smyygari

Piileskelevä lintu

Smyyglata, smyygata

Piileskellä

Staijari

Lintujen muuttoa seuraava henkilö (kts. verbi staijata alla)

Katso termi "Seipi, seipiö" yllä

Staijata

Seurata lintujen muuttoa intensiivisesti yhdeltä paikalta yleensä melko kauan. Termiin sisältyy usein taukoamaton horisontin seulonta kiikareilla muuttavien lintujen näkemisen toivossa.

Staijipamppu

Katso termi "Seipi, seipiö" yllä.

Suomenpinna

Pinna määritetystä lajista, joka on havaittu Suomen rajojen sisältä

Superrari

Todella harvinainen lintulaji

T

Tapittaa

Seurata herkeämättä lintumuuttoa, "silmät tapilla". Katso yllä samaa tarkoittava termi "Staijata".

Tempaista

Löytää lintu

Tertiaalijengi

Lintumäärittäjien valiojoukko

Tibbi

Poikanen

Tippua

Lintu laskeutuu tai häviää, esim. metsään, metsän taakse tai veteen.

Tiputuskeli, pudotuskeli

Keli, useimmiten sadesää, joka tiputtaa linnut muuttamasta maastoon.

Titriäinen

Pikkulintu

Tolkuton tajunnanköyrijä

Harrastajan tajunnan totaalisesti sekoittava suurharvinaisuus

Tolppa

Lämpimään, kohoavaan ilmapirtaukseen kerääntyneiden kaartelevien petolintujen (iso) joukko

Toukka

Aloitteleva lintuharrastaja, ns. noviisi

Tulla linssiin, tulla suihin, tulla iholle

Lintu tulee suoraan kohti

Tulppa

Henkilö, joka poistui paikalta juuri ennen harvinaisuuden löytymistä

Tupla

Laji, josta on vähintään kaksi erillistä havaintoa

Täräyttäjä

Henkilö, joka usein tai tahallaan määrittää väärin

Tööt, tööt-tööt

Törmännyt, sokissa oleva tai hölmistynyt lintu

U

Ufo

Täysin outo lintu

Ukuli

Pöllölaji

Tunturipöllö

Unipinna

Nukkuessa havaittu lintulaji

V

Verkkoilla

Pyydystää lintuja lintuverkoilla

Verkkokeppi, verkkotseba

Lintuverkon tukikeppi

Vuodari

Vuoden ensimmäinen havainto tästä lintulajista

Vääntäjä

Henkilö, joka usein (tai jopa tahallaan?) määrittää linnun liian vähäisistä tuntomerkeistä lajiksi. Valitettavan usein tällainen määrittäminen on väärä, jonka vuoksi vääntäjän havaintoja ei pidetä luotettavina.

Vääntää

Määrittää jokin lintu liian vähäisistä tuntomerkeistä lajiksi. Valitettavan usein määrittäminen on väärä, jonka vuoksi termillä on negatiivinen sävy.

Vääntö

Määrittäminen liian vähäisistä tuntomerkeistä. Vääntö on valitettavan usein väärä määrittäminen.

W

Yöhuutaja

Yöllä äänitelevä laji

Yölaulaja

Yöllä laulava laji

Ä

Ärkö

Harvinaisuushavainnot tarkistava Rariteettikomitea (RK)

Äspee

Laji (species, sp.), ei lajilleen määritetty lintu

Ässä

Laji, jonka vain yksi joukkue on havainnut pinnarallissa

Laji, joka on havaittu joka kuukausi

Kirjallisuuslähteet

Ornimisen sietämätön keveys: Matti Koivula ja Jan Södersved, 1996

Suulliset lähteet

Useat lintuharrastajat